

**Bamble
kommune**

Tverrfaglig samarbeidsmodell

- Bamble kommune

Innføringstjenesten Paletten

Enhet for skole og barnehage
- Åpner dører mot verden og fremtiden!

Bakgrunnsinformasjon

Tospråklig fagopplæring i norsk skole

Gjennom de siste 40 årene har tospråklig fagopplæring vært tema i norsk skolepolitikk. Gjennom denne perioden har politisk argumentasjon dreid seg fra at morsmålet har en verdi i seg selv til at morsmålet skal være en ressurs og støtte i tilegnelsen av norskkunnskap og fagkunnskap. I følge opplæringsloven § 2.8 har grunnskoleelever i dag rett på morsmålsopplæring og/eller tospråklig fagopplæring dersom de ikke har tilstrekkelig norsk til å kunne følge ordinær undervisning. Elevene som etter enkeltvedtak får tildelt denne ressursen, får i hovedsak et årstimetall. Denne opplæringen forstås kun som et «sekundært hjelpemiddel» (Seland 2013).

Morsmåletts betydning for å lære et andrespråk

Både i Norge og internasjonalt viser statistikken at minoritetsspråklige elever har svakere skoleprestasjoner enn majoritetsspråklige elever, noe som blant annet skyldes at disse elevene i hovedsak får undervisning på et språk de ikke mestrer fullt ut (August & Shanahan 2006 og Bakken & Elstad 2012). Et godt ordforråd på undervisningsspråket er vesentlig for tilegnelsen av kunnskap (Melby-Lervåg & Lervåg 2011), og når minoritetsspråklige elever har et ordforråd ved skolestart som i gjennomsnitt ligger to til tre år under jevnaldrende med norsk som morsmål (Laufer & Goldstein 2004) tilsier dette at elevene har ulike forutsetninger for å nå kompetansemålene i LK06. En vesentlig faktor for å minske gapet mellom minoritetsspråklige og majoritetsspråklige elever blir derfor å gi de minoritetsspråklige elevene undervisning på et språk de forstår, her tospråklig fagopplæring.

Det er ulike teorier som forsøker å forstå morsmålets betydning for å lære et andrespråk, men her vektlegges Cummins teori (1984), som baseres på gjensidig avhengighet mellom morsmålet og det nye innlæringspråket.

Cummins hevder at morsmålet og andrespråket bygger på en felles kunnskapsbase. Han utviklet modellen som på norsk har fått navnet isfjellmetaforen. Isfjellet har to topper over vann og et felles, usynlig fundament under vannflaten.

De to synlige toppene symboliserer språkene, morsmålet og andrespråket, slik de synliggjøres i form av ordforråd, uttale- og grammatikkferdigheter. Fundamentet i begge språkene er felles og består av begreper og tankemessige prosesser som er knyttet til forståelse.

I følge Cummins vil tankene som følger språket, komme fra den samme kilden, uavhengig av hvilket språk personen benytter. Dette vil igjen si at dersom en elev har et dårlig begrepsapparat på morsmålet, så vil det være vanskeligere for eleven å lære norsk.

Tilsvarende vil et godt utviklet begrepsapparat på morsmålet gjøre norskinnlæringen enklere. Også Vygotsky fant, gjennom omfattende forskning, en gjensidig påvirkning mellom morsmålet og andrespråket (Øzerk 2008).

Tverrfaglig samarbeid

Den tverrfaglige samarbeidsmodellen er primært beregnet på elever med vedtak om særskilt språkopplæring og som ikke er i et innføringstilbud (Paletten). Elevene som får sitt tilbud i Paletten blir ivaretatt av de gjeldende rutinene som er utarbeidet for denne elevgruppen.

Hvorfor tverrfaglig samarbeid?

1. Å utvikle gode samarbeidsrutiner mellom tospråklige lærere, særskilt norsklærere og kontaktlærere rundt de tospråklige elevene og i større grad gjøre nytte av tospråklig lærer som medlærer
 - a. Bedre organisering av bruk av tospråklige lærere
 - b. Etablere gode rutiner for samarbeidet
 - c. Tydeliggjøre forventninger mellom tospråklig lærer, særskilt norsklærer/grunnskolelærer og kontaktlærere
2. Å bedre kvaliteten på både særskilt språkopplæring og opplæringen i skriftlige fag og lesefag for de tospråklige elevene
 - a. Bedre muntlige og skriftlige ferdigheter hos de tospråklige elevene ved økt tospråklig læringstrykk inn mot eksisterende undervisningsopplegg på trinnet med fokus på begrepsstrening og ordavklaring
3. Å utvikle god praksis innenfor området foreldre-samarbeid for å sikre best mulig læringsutbytte for eleven
 - a. Se og bruke foreldre som en ressurs
 - b. Tydeliggjøre forventninger mellom lærere og foreldre
 - c. Utvikle god informasjonsflyt mellom hjem og skole

Målgruppe

Denne samarbeidsmodellen er primært tenkt for elever med vedtak om særskilt språkopplæring som har sitt undervisningstilbud i nærskolen på fulltid. De elever som er i et velkomsttilbud (Paletten) blir ivaretatt av de samarbeidsrutinene som her er gjeldende. For elever med vedtak om særskilt språkopplæring som ikke inkluderer tospråklig fagopplæring, må den enkelte nærskole legge til rette for samarbeidet selv. I all hovedsak vil dette da være et samarbeid mellom kontaktlærer, særskilt norsklærer og eventuelt faglærer(e). Samarbeidsmodellen og tiltaksplanen følges.

Tiltaksplan

Tiltak	Hvorfor	Når	Hvordan	Hvem
Faste samarbeidsmøter som avtales i god tid og som prioriteres av de involverte parter	For å kunne etablere et samarbeid der lærere faktisk prater sammen, og med mulighet for forventningsavklaringer, informasjonsutveksling og dialog om felles elever.	Ett møte høstsemester (september/oktober) Ett møte vårsemester (mars/april)	Fast agenda: *Opplæringsplan *Fagsamarbeid *Evaluering *Foreldresamarbeid	Alle kontaktlærere, særskilte norsklærere og tospråklige lærere. Der hvor det er naturlig trekkes også lærere med fra Paletten

Aktørene

Aktørene i det tverrfaglige samarbeidet og deres roller

Rektor:

- Ha ansvaret for at samarbeidsmøtene blir gjennomført etter intensjonen i samarbeid med leder av innførings-tjenesten Paletten
- Sørge for oversikt og forutsigbarhet med tanke på samarbeidet og legge dette inn i årshjulet til skolen

Kontaktlærer:

- Har det overordnede ansvaret for opplæringen til eleven, formelt og faglig
- Har hovedansvaret for elevens timeplan og arbeidsplaner, her også opplæringsplan, i samarbeid med særskilt norsklærer og tospråklig lærer
- Har hovedansvaret for at elevene blir kartlagt med gjeldende kartleggingsverktøy
- Har ansvaret for at kommunikasjonen med tospråklig lærer fungerer, eksempelvis gjennom samtaler, e-post, Fronter og telefon

Særskilt norsklærer/gruno.lærer:

- Har ansvar for elevens timeplan og arbeidsplaner, her også opplæringsplan, i samarbeid med kontaktlærer og tospråklig lærer
- Arbeider systematisk med ord og begrepsforståelse. I samarbeid med kontaktlærer og tospråklig lærer tar ansvar for at det utarbeides temabaserte ordbanker.
- Har ansvar for at elevene blir kartlagt med gjeldende kartleggingsverktøy
- Har ansvaret for at kommunikasjon med tospråklig lærer fungerer, eksempelvis gjennom samtaler, e-post, Fronter og telefon

Tospråklig lærer:

- Forbereder eleven på det som skal skje videre i klassen.
- Arbeider systematisk med ord og begrepsforståelse.
- Er en aktiv part i skole/hjem-samarbeidet
- Holder seg orientert om undervisningsplaner, her også opplæringsplaner
- Bistår i forbindelse med kartleggingsarbeid
- Har ansvaret for at det er god kommunikasjonen med kontaktlærer og særskilt norsklærer, eksempelvis gjennom samtaler, e-post, Fronter og telefon
- Har ansvaret for at det blir avtalt og avholdt tverrfaglige samarbeidsmøter
- Dette gjøres i samarbeid med nærmeste leder (leder av innføringstjenesten)

Modell for tverrfaglig samarbeid
utarbeidet av innføringstjenesten Paletten.

**Bamble
kommune**

Ved spørsmål, vennligs ta kontakt:

Leder

Øyvind S. Hansen

Tlf: 48 16 50 94

Email: oyvind.hansen@bamble.kommune.no

Bamble kommune

Besøksadresse:

Rugtvedt skole, Herreveien 2 b

3960 Stathelle

Telefon: 35 96 57 50

postmottak@bamble.kommune.no

www.bamble.kommune.no

